İNTERNET HABERCİLİĞİNDE KADIN CİNAYETİ HABERLERİNİN SUNUMU: POSTA GAZETESİ ÖRNEĞİ

Ceren YEGEN

Alparslan Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü
c.yegen@alparslan.edu.tr

ÖZET

Kadın cinayetlerinin son dönemde Türkiye’de hızla artmasına paralel, kadın cinayeti haberleri de medyada sıkça yer almaktadır. Geleneksel medyadan farklı olarak hızla her yere ve daha fazla kitleye ulaşabilen internet olgusu ile internet haberciliğinde de söz konusu haberler fazlaca yer alır olmuştur. Bu yüzden bu çalışmada kadın cinayeti haberlerinin internet haberciliğinde nasıl ele alındığı incelenecektir. Posta Gazetesi resmi internet sitesi olan www.posta.com.tr’de 01.04.2011 ile 30.04.2014 tarih aralığında yayınlanan kadın cinayeti haberleri içerik analizi ile incelenecek, internet haberciliğinin kadın cinayetlerini nasıl sunduğu Posta Gazetesi resmi internet sitesi örnekleme ile tartışılacaktır. Böylelikle kadın cinayetlerinin internet haberciliğinde konular, failler, mağdurlar ve toplum açısından nasıl yorumlandığı ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Cinayet, cinayet haberi, kadın cinayeti haberleri, internet haberciliği, medya.*

THE PRESENTATION OF WOMAN MURDER NEWS IN THE INTERNET JOURNALISM: SAMPLE OF DAILY “POSTA”

ABSTRACT

Due to woman murders are increased recent period in Turkey, woman murder news are frequently located in media. Unlike traditional media, woman murder news are located in the internet journalism which is on the basis of the internet and rapidly reach to everywhere and crowds, too. Thus in this study woman murder news will be examined that how the internet journalism examine the woman murder news. The woman murder news which are published in Posta Newspaper’s official web site www.posta.com.tr in the range of 01.04.2011 - 30.04.2014 will be examined with the content analysis, how the internet journalism present woman murder news will be discussed with the example of Posta Newspaper’s official web site. Hereby, how the woman murder news are interpreted in the internet journalism as part of topics, offenders, victims and society will be handled.

Keywords: *Murder, murder news, woman murder news, the internet journalism, media.*

GİRİŞ

İnternet haberciliği geleneksel medyadan farklı olarak her yere hızla ve çok fazla kitleye ulaşabilmektedir. Gelişen iletişim teknolojileri sayesinde geleneksel medyayı arkasında bırakan internet, internet haberciliğini en kolay ulaşılabilir haber mecrası haline de getirmiştir. İnternet haberciliğinde birçok temada haber yayınlanmaktadır ve tıpkı geleneksel basın gibi, internet medyası da suç haberleri dahilinde olan cinayet haberlerinden sıklıkla beslenmektedir. Bu anlamda Türkiye’de son yıllarda büyük hızla artan kadın cinayeti haberleri ile hemen her gün internet medyasında da karşılaşmaktayız. Bu yüzden bu çalışmanın konusu söz konusu varsayıma paralel, kadın cinayeti haberlerinin internet haberciliğinde sunumunun incelenmesidir. Bu kapsamda çalışmada, medyada sıklıkla yer alan suç haberleri kapsamında olan cinayet haberlerinden hareketle kadın cinayetlerinin internet haberciliğinde sunumunu, Posta Gazetesi resmi internet sitesi olan www.posta.com.tr

örnekleme ile incelenmek amaçlanmıştır. Çalışmada kadın cinayetleri haberlerinin içerik analizi yöntemi ile incelenmesi son günlerde önemli bir toplumsal sorun olan kadın cinayetlerindeki artış sebebiyle uygun görülmüştür. Çalışmada 01.04.2011 - 30.04.2014 tarih aralığında www.posta.com.tr örnekleme ile kadın cinayetleri konulu yayınlanan haberleri ile internet medyasının; konular, failler, mağdurlar ve toplum açısından kadın cinayetlerine nasıl yaklaştığının tespit edilmesi de hedeflenmiştir. Bu çalışma, internet medyasının kadın cinayetlerini, mağdurları ve failleri haberleri ile nasıl yorumladığının, hangi konuları haberleştirdiğinin ve söz konusu haberleri hangi sıklıkta yayınladığının anlaşılması açısından büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda kadın cinayeti haberlerinin hemen her gün internet medyasında da sıkça yer aldığı varsayımına dayanan bu çalışma, internet haberciliğinin haber olgusuna, haber konuları ve haberin öznelere yaklaşımının anlaşılmasına da katkı sağlayacak niteliktedir.

Çalışmada incelenen resmi web sitesi olan www.posta.com.tr, popüler basın arasında en fazla satan gazete olduğu varsayılan ve magazinél üçüncü sayfa haberleri ile öne çıkan Posta Gazetesi'nin resmi web sitesi olduğundan tercih edilirken, çalışmada incelenen dönem olan 01.04.2011 - 30.04.2014 tarih aralığı ise yakın geçmiş olması ve söz konusu aralıkta kadın cinayeti konulu çok sayıda habere erişilebileceği varsayıldığından tercih edilmiştir. Çalışmada tek bir resmi web sitesinin seçilmesinin sebebi ise, çalışmayı örneklem açısından sınırlandırmaktır. İncelenen dönemde köşe yazıları çalışma kapsamı dışında bırakılırken, haber fotoğrafları çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmanın kuramsal çerçevesini ise internet haberciliğini tartışan teoriler oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılan yöntem içerik analizidir. Çalışmada incelenen haberlere ise söz konusu internet sitesinin detaylı arama kısmında 3.sayfa, Türkiye ve yaşam kullanılarak; "kadın cinayeti" anahtar kelimesi taratılarak erişilmiştir.

SUÇ, TOPLUM VE MEDYA

Suç olgusu toplumların tarihi ile yaştaş ve müphem bir kavramdır. Suç olgusu içim, doğru olmayan ve yasak olarak adledilen durum ve olaylar tanımlaması getirilebilmektedir. Birçok ülke ve toplumda çoğu kez önüne geçilemeyen ve hangi saiklerle ortaya çıktığı net olmayan suç olgusunun önüne geçmek adına çeşitli tedbirler alınmaktadır. Söz konusu tedbirler devlet politikaları temelinde şekillenirken, söz konusu süreçte toplumları haberdar etme misyonu olan medyaya da önemli bir rol düşmektedir. Toplumsal çoğu olayda yazılı ya da görsel medyanın büyük rolü olduğu varsayımı da bu anlamda önemlidir. Çünkü medya suçun önlenmesi konusunda sosyal sorumluluğunun gereği faaliyetler yaparken, kimi zaman dolaylı olarak suça sebep olabilmekte ya da suç adledilebilecek bazı durum ve olguları meşrulaştırabilmektedir. Nalçaoğlu, (2005: 73-74) önemli bir araştırmacının da dediği gibi "suç haberin kendisidir." ifadesi ile medyanın suç olgusuna ilişkin yaklaşımının bir hayli önemli olduğunu söylemektedir. Çünkü bazen haber suç niteliğinde, bazen de suç haber niteliğinde olabilmektedir.

Suçla ilgili olaylar medyada sıklıkla, belli suç olaylarını özel bir sorun olarak göstermek ya da söz konusu sorunun işlenmesi şeklinde yer almaktadır. Graber, 1970'lerin sonlarında Chicago'da suç ve adalet haberleri üzerine yaptığı çalışmasında, medyada işlenen suç haberlerinin bireysel suçlar olarak sunulduğu sonucuna ulaşmıştır. Günümüzde de bakıldığında medya yer alan suç haberlerinin sıklıkla bireysel suçlardan beslendiği açıktır. (Sacco, 1995: 142)

"Günümüzde saldırganlık/şiddet olayları veya suçları; biyoloji, psikoloji, psikiyatri ve sosyoloji gibi farklı disiplinler tarafından analiz edilmektedir. Şiddet veya saldırganlığın bu disiplinlerin her biri tarafından ayrı ayrı çözümlenmesi, şiddet davranışının çok boyutlu ve kompleks bir karakteristiğe sahip olduğunu göstermektedir". (Kızmaz, 2006: 248)

Katz ve Presdee (akt. Khom 2009: 189) suç olgusu içinde duygusallık temelinde bir suç analizi uygulamasını önermiştir. Suça etken tema ve durumların araştırılması suç korkusu kadar, suç duygusunun anlaşılması açısından da önemlidir onlara göre. Ayrıca ikiliye göre suç medya boyutu ile ele alındığında; gazetelerdeki bilgi bulanıklığı ya da yorumsama suç konusunda bireyleri duygusal bir birliğe doğru götürebilmektedir. Bazen ise, gazeteler aracılığı ile hayali suçlar da üretilebilmektedir.

KADIN CİNAYETLERİ

Cinayet, en net tanımıyla “*bir insanın başka bir insanı öldürme halidir*”. Dünya Sağlık Örgütü cinayeti, “*cezalandırma amacıyla başkası tarafından yaralama sonucu ölüm*” şeklinde tanımlamaktadır. Cinayet olgusunu adli tıp bağlamında tanımlayan Akgün cinayetin “*darbe, yaralama, boğma, zehirlenme vb. sonucu sistemli bir şekilde ya da tas atma, silahla dikkatsizce oynama, düşüncesizce yapılan bir saka ya da bir film kahramanının rolünü taklit şeklinde tedbirsizlik sonucu ortaya çıkabildiğini*” söylemektedir. (Bilge, 2002 ve Akgün, 1987’den akt. Özbek, 2011: 18)

Bir kişinin bir başka kişi ya da kişileri kasten öldürmesi olarak da tanımlanan cinayet, tüm toplumlar tarafından suç olarak yorumlanır. Bu yüzden tüm toplumlarda, medyada cinayet olgusuna büyük önem atfedilmektedir. Seri cinayetler, töre cinayetleri, kadın cinayetleri, kan davası sebepli cinayetler, intikam ve kıskançlık sebepli cinayetler ile çocuk cinayetleri birçok ülkede görülen cinayet biçimleri iken, aslında bu cinayet türlerinin farklı toplum ve kültür yapılarına paralel toplumdaki topluma değiştiği görülmektedir. Örneğin, kan davası ve töre cinayetleri Türkiye’de ataerkil aile yapısına paralel birçok yere nazaran daha yaygındır.

Kadın cinayetleri Türkiye’de son yıllarda hızla artan bir sorun halini almıştır. Hemen her gün yazılı ve görsel medyada kadın cinayeti haberleri ile karşılaşmaktayız. Medyada yer alan kadın cinayetleri genellikle namus ve töre ya da kıskançlık konusunda öne çıkmaktadır. “Namus” Türk toplumunda önemli bir kavram olarak görülmekte ve kişilerin yaşam nedeni olabilmekte, hatta uğrunda canlar bile alınabilmektedir. Kadın hem kendi hem de ailesi için namusunu korumakla görevlendirilmektedir. Her gün gazetelerde namus gerekçesiyle kadına yönelik şiddet haberleri verilmektedir. (Işık ve Uğurlu, 2009: 17)

Temel insan hakları bağlamında birçok modern toplumda eşitlik savunusu yapılsa da, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin hala önemli bir sorun olduğunu vurgulamak yerinde olacaktır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği kaynağını iktidar ilişkilerinin bir sonucu olarak toplumun kadın ve erkeğe ilişkin algısından almaktadır. Biyolojik cinsiyetin toplumsal cinsiyet halini almasındaki en önemli nokta, sosyal yaşamın ortak mecra ve mahrem mecra şeklinde ayrılması ile mahrem mecra’nın kadın temelli ifade edilmesidir. Söz konusu dönüşüm neticesinde kadının yaşamı hane içi yani ev ile kısıtlanır ve ona namusunu koruma görevi biçilir. (Şimşek, 2011: 120)

Erkek kadın namusuna helal getirirse bir aile bireyi olarak devreye girmektedir. Koçtürk’e göre (1992), erkekleri kadınların “namus”unu korumak ile görevlendiren inanç gücünü, Türkiye’de de benimsenen ataerkil sistemden almaktadır. (UNDP, 2005’den akt. Işık ve Uğurlu, 2009: 17)

“Kadın cinselliğinin denetiminin ataerkil yapıları birbirine bağlayan evrensel bir sorun olduğu savı yeni bir sav değildir. Cinsiyet ve iktidar arasındaki ilişkiyi tartışmaya açan bu sav, ataerkilliği cinsiyetler arası hiyerarşiye dayanan bir toplumsal yapı olarak tanımlayan Kate Millett (1969), Shulamith Firestone (1970) gibi radikal feministler tarafından ortaya atılmıştır. Bu yaklaşımların birbirinden çok farklı bakış açıları olsa da aynı argümanı paylaştıkları söylenebilir. Bu görüşe göre ataerkillik, kadının cinsiyetinden dolayı erkeğe tabi olduğu evrensel bir toplumsal yapılanma biçimidir. Erkeklerin kadınlar üzerindeki evrensel hâkimiyetinin nedeni, “doğal” özelliklerine bağlanan ve dolayısıyla da tartışma dışı bırakılan cinsiyetleridir. Kadın ve erkek arasındaki hiyerarşi, cinsiyetten kaynaklanmakta, cinsellik ezen (erkekler) ve ezilen (kadınlar) iki sınıfı yaratan bir politika olarak ortaya çıkmaktadır.” (Tahincioğlu, 2010: 135)

Heteroseksüel toplumlarda da ataerkil toplumlarda olduğu gibi erkek çocuklardan erkek gibi, kız çocuklarından ise kadın gibi davranmaları beklenmektedir. Söz konusu cinsiyet rollerine aykırı bir davranış halinde bireyler, sosyal ve kültürel bazı yaptırımlarla karşılaşmaktadırlar. Çünkü kültürel değer yargılarında da, birçok toplum pratiğinde olduğu gibi egemen olan erkektir. (Suğur vd., 2006: 154–155)

Türkiye’de kadın cinayetlerinin büyük kısmı kıskançlık, töre ya da namus cinayetlerinden ibarettir. Namus gerekçesiyle işlenen cinayetlerin kökeni ataerkil toplumsal yapıya dayanmakta ve geçmişi İslamiyet öncesi döneme kadar uzanmaktadır. “Namus” cinayetlerini oluşturan kültürel kodlanış, örf

ve geleneklere dayanmaktadır. Aslında söz konusu durum aile içindeki erkek egemen yapının devam ettirilmesi amacı taşımaktadır.¹ Türkiye’de ayrıldığı sevgilisi ya da eşi tarafından kıskançlık ya da öfke sebebiyle katledilen kadınların sayısı da bir hayli fazladır ve bu durum aslında erkek egemen kültürlerin ortak sorununu ortaya koymaktadır.

Töre ve namus cinayetleri ile tutku ve kıskançlık cinayetleri birçok açıdan birbirlerine benzeseler de aralarında önemli farklılıklar vardır ve söz konusu cinayetleri birbirinden ayırmak çok da kolay değildir. Türk Ceza Kanunu’na (TCK) giren “Töre” kavramı kanunun kasten öldürme/nitelikli haller başlıklı 82. maddesinin k bendinde kasten öldürmenin “*töre saiki ile işlenmesi halinde kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır*” hükmü yer almaktadır. Fakat burada törenin açık bir tanımı yapılmamıştır. En öneli ayırım “aile meclisi” kararıdır. Töre cinayeti ile namus cinayetini birbirinden ayıran en önemli özelliklerden biri de budur. Öyle ki Yargıtay 1. Ceza Dairesi, töre cinayetlerinde “aile meclisi kararı” alınmış olmasını şart koşmuş ve verdiği kararda “*Kardeşe, çocuğa ve gebe olduğu bilinen maktuleye karşı işlenen öldürme suçunun alınan aile meclisi kararı sonucu gerçekleştirildiğini gösteren kesin kanıt bulunmadığı bu nedenle suçun töre saikiyle işlendiğinden söz edilemeyeceği anlaşıldığı halde, karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.*” demiştir. Bu karar sonrasında töre cinayetlerinde “aile meclisi” kararı alınmış olması kriterinin aranması, “Aile meclisi” kararı alındığının ispatlanamadığı durumlarda ise suça azmettirenlerin beraat etmesinde bir sakınca görülmemesi ifade edilmiştir. (Bağlı, 2008)

Yukarıda da açıklandığı üzere Türk Ceza Yasası reformu sürecinde töre cinayetlerinin artması söz konusu fiilin ömür boyu hapis cezası ile takdir edilmesini öngörmüştür. Mayıs 2005’de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), namus cinayetleri ve kadın ile çocuklara yönelik şiddet konusunda bir araştırma komisyonu oluşturmuş, komisyonun yaptığı çalışmanın bulguları meclise sunulduktan sonra Eylül 2006’da Meclis Ceza Yasası’nı kabul etmiştir. 1 Haziran 2005’te yürürlüğe giren yasa ile ataerkil maddeler egale edilmiş v önemli değişiklikler yapılmıştır. Örneğin, tecavüz ve cinsel taciz önce “aile ve kamu düzenine yönelik suç” kabul edilirken, yeni yasa ile “cinsel bütünlüğe yönelik suçlar” şeklinde tanımlanmış, evlilik içindeki tecavüz de mağdurun şikayeti ile suç sayılmıştır. Eş ve aile bireylerine yönelik işlenen suçların cezaları da artırılmıştır. Bekaret testi uygulaması kısmen suç haline getirilmiş, hakim ya da bir otoritece istenen bekaret testi uygulaması kişinin rızası olmasa bile zorunlu adledilmiştir.²

Töre ve namus cinayetlerinin evrensel hukuk ilkelerine ile sözleşmelerine de aykırı olduğu açıktır. Gerek İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesi’ne, gerek de Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesine ile yine Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair Sözleşmeye İlişkin Seçmeli Ek Protokol’e açık bir şekilde aykırı olan söz konusu cinayet türleri konusunda Türkiye, bu sayılan ve iç hukuku bile bağlayıcı nitelikte olan sözleşmelere taraf olmak suretiyle töre ke namus cinayetlerinin önüne geçmeyi hedeflemektedir. (Bağlı, 2008: 25)

Genel çerçevesi ile kadına yönelik şiddet kendisini şiddet uygulama pratikleri ile birlikte töre, kıskançlık ya da namus cinayetleri gibi olgularla göstermektedir ve her hali ile temel bir insan hakkı ihlalidir. Söz konusu ihlal hemen her toplumda olabilmekte, gelir ve eğitim düzeyine de mal edilememektedir. Birçok kadın evde ya da sokakta eş, baba, kardeş-abi ya da bir yakını tarafından şiddet görmekte ve hem fiziksel hem de sosyal yararlar almaktadır. Bu anlamda özellikle Türkiye’de son yıllarda hızla artan kadına yönelik şiddet faaliyetleri ile mücadele etme anlamında önemli adımlar

¹ T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Töre ve Namus Cinayetleri İle Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan TBMM Araştırma Komisyonu Raporu”, Aralık 2006:109.

² “Kadına Karşı Şiddet, Nedenleri ve Sonuçları Özel Raportörü Yakın Ertürk Türkiye Raporu, 05.01.2007’de İnsan Hakları Konseyi’nin 4. oturumuna sunulan bu raporun resmi olmayan tercümesi İngilizce’den İnsan Hakları Ortak Platformu’nca yapılmıştır. Belgenin orijinaline <http://www.ohchr.org/> adresi ile İHOP web sitesinden ulaşılabilmektedir.” (Erişim, <http://www.ihop.org.tr/dosya/YE/yeturkiyerapor.pdf>, 23.05.2014)

atılmaktadır. T.C Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü kadının şiddet görmesi halinde başvurabileceği yerleri; İl Sosyal Hizmet Müdürlükleri, Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı, Sağlık Kuruluşları, Polis Merkezleri, Jandarma Karakolları, Cumhuriyet Savcılığı, Belediyelerin Dayanışma Merkezleri, Baroların Kadın Dayanışma Merkezleri ve Adli Yardım Kurulları ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşları olarak sıralamıştır.³

CİNAYET HABERLERİ VE KADIN CİNAYETİ HABERLERİ

Cinayet haberleri yazılı ve görsel medyada sıkça yer alan bir konudur. Cinayet konulu haberler günümüzde hemen hemen her gün medya içeriklerinde yer almaktadır. Medya cinayet haberlerini genellikle toplumsal bir hassasiyet ile çerçevelemekte ve toplumu dehşete düşüren durumlar/olaylar şeklinde yorumlamaktadır. Bu hassasiyet kendisini medyanın dili ve haber verme biçimi ile göstermektedir. Medya kuruluşları için haberin tarzı şeklinde ifade edilebilen haber dili, haberlere bazı özellikler kazandırırken, bazı kısıtlamalara da neden olabilmektedir. Haber yazma sürecinde zamanla yarış durumuna paralel sıklıklar hata yapma durumuna karşı kısa ve net cümleler tercih edilmektedir. (Yurdigül ve Zinderen, 2012: 82) Cinayet konulu haberlerde de medya haber dilini öznel içeriklerle bezenmiş bir forma dönüştürebilmekte, kısa ya da uzun kaygısı gütmeksizin olayı özetleyen net ifadelerle infial yaratıcı biçimde de olsa başvurmaktadır. Cinayet haberlerinin dili ve içeriği genellikle muhabirin öznel yorumu ile haber konusuna ilişkin bazı gereksiz ayrıntılardan oluşmaktadır. Cinayet haberleri ile sunulan failler de bazen, medyanın onları sık bir biçimde haberleştirmesi ve olumsuz da olsa bir örnek biçimine büründürmesi sebebiyle bir popülerite kazanmaktadır.

Cinayet, şiddet ve suç konusundaki haberler, kimi zaman suçlu olarak gösterilen kimse ya da faili suçlama niteliğinde iken, kimi zaman ise muhabirin sorumluluğunu bir tarafa bırakması ile kalıp yargılarla bezeli değerlendirmeler niteliğinde olabilmektedir. Cinayet haberlerinde bazen olay, bazen de suçlu ve mağdurlar daha önce çıkmakta, medya tarafından bazı zamanlar “ideal kurban” kavramı yaratılmaktadır. İdeal olarak tasvir edilen söz konusu suç mağdurları medyada yoğun şekilde bir olaya kurban olan kimseler olarak temsil edilmekte ve ideal olarak biçimlendirilen kurban meşru statü verilen bir kimse ya da kimseler şeklinde sunulmaktadır. Medyaya göre bu kurban ya da kurbanların suç olayında kesinlikle suçu, yönlendirmesi ya da tahriki yoktur. Söz konusu kişiler medyanın gözünde savunmasız, masum, sevimli ve şefkate muhtaç kimseler olarak sunulan yaşlı, genç ve çocuklardan oluşmaktadır. Buna karşın bazı haberlerde bu kimseler evsiz yaşlılar, madde bağımlısı gençler ve hırsızlık suçu işleyen çocuklar olarak da sunulabilmekte ve söz konusu kimseler suçun mağduru değil, faili oldukları durumlarda ötekileştirilebilmekte hatta toplumsal bir dışlamaya bile maruz kalabilmektedirler. (Davies vd., 2007)

Günümüz Türkiye’inde kadın cinayetleri namus, kıskançlık ve töre cinayetleri konusunda gerek yazılı gerek ise görsel medyada hemen her gün yer almaktadır. Namus kavramı hem erkekler hem de kadınlar adına telaffuz edilen bir kavram haline gelirken, birçok cinayetin de işlenme sebebi olarak öne çıkmaktadır. (İnci, 2013: 284) Kadına yönelik insan hakları ihlalleri konusunda ise; kadını sosyal, ekonomik, siyasi, cinsel, hukuki, duygusal ve kültürel şekilde hedef alan ve etkileyen fiziki şiddet saldırıları öne çıkmaktadır. Bu anlamda kadının en çok yakın çevresinden ve ailesinden şiddet gördüğünü ortaya koyan birçok araştırma mevcuttur. İHD’nin bir araştırmasına göre, 2011 yılı ilk 8 ayı içerisinde Türkiye’de 76 kadın canını hedef alan saldırılar sırasında yaralanmış ve bunlardan ayrı olarak mahkemelere ulaşan toplam 82 tecavüz vakası olmuştur.⁴

Kadın cinayetlerini konu alan kadın cinayeti konulu haberler de birçok cinayet haberi türü gibi medya tarafından sosyal sorumluluğun bir gereği olarak büyük önem ile sunulmaktadır. Kadın cinayeti haberleri medya tarafından mağdur kadının yaşam hakkı ihlali şeklinde sunulmakta ve failere

³ T.C Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü Aile içi Şiddetle Mücadele El Kitabı, Kadına Yönelik Aile içi Şiddetle Mücadele Projesi.

⁴ İHD İstanbul Şubesi Kadına Yönelik Şiddet Raporu, (2005/Ağustos 2011 yılları arasında gerçekleşen, kadınlara yönelik cinayet yaralama taciz ve tecavüz olaylarını kapsamaktadır.)

duyulan öfke kendisini haber içeriklerinde göstermektedir. Bununla birlikte kadın cinayeti haberlerinin medyada sık haberleştirilmesinin de söz konusu olayların yaygınlaşmasında ve her geçen gün artmasında olumsuz da olsa bir rol oynadığı varsayımı da yaygın bir varsayım olarak ortadadır. Çünkü bazı kesimlere göre “yine kadın cinayeti” ya da “yine kadın... yine cinayet...” gibi ikilemeli eklerle sunulan haberler ile söz konusu durum ve meydana gelme sıklığına duyulan tepki ve öfke işaret edilirken, maalesef bu durum söz konusu olguyu meşrulaştırmakla birlikte, bazı insanlar için olumsuz bir örnek niteliğinde de olabilmektedir.

Şüphesiz cinayet haberleri toplumu bilgilendirmede, bireyleri haber sahibi etmede önemli ve büyük bir role sahiptir. Kadın cinayeti haberleri de son günlerde artan kadın cinayetlerinin anlaşılması hususunda konunun önemine dikkat çeken bir misyonu yerine getirmektedir. Bu anlamda medyanın kadın cinayeti haberlerine büyük bir hassasiyetle yaklaşması gerektiği ile birlikte söz konusu durumu meşrulaştırıcı ya da gerekçelendirici içeriklerden uzak durması gerektiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

İNTERNET HABERCİLİĞİ

1980’lerden beridir hızla gelişen ve geleneksel medya için önemli bir kaynak olmakla birlikte bir tehdit unsuru da olan internet ve internet haberciliği habercilik anlayışına farklı bir boyut katmıştır. Özgür, her yere ulaşabilen ve kitlelere hitap eden internetin en önemli yanı belki de geleneksel medyanın aksine tek yönlü bir iletişime değil, diyalojik bir iletişime olanak sağlamasıdır. Çakır’a göre de (2007: 125-126) internet ile sağlanan birebir iletişim anında, etkileşimli şekilde gerçekleşmekte, içerikler her an yenilenebilmekte ve haberler her an güncellenebilmektedir. Bu durum, internet haberciliğinin öbür kitle iletişim araçlarından ayrılan yanlarına işaret etmektedir. Çakır internet gazeteciliğinin Türkiye’de yaygınlaşmasını yaşanan ekonomik krizin medya sektörünü etkilemesi ve bu durumun bir sonucu olarak 4000’e yakın medya çalışanının işsiz kalmasına bağlamaktadır. İşsiz kalan gazeteciler, büyük meblağda bir yatırım gerektirmeyen internet gazeteciliğini, hem seslerini duyurmak hem de işlerini yapmak için bir mecra bağlamında kullanmaya başlamışlardır. İnternet haberciliği gelişen iletişim teknolojileri sayesinde özellikle son yıllarda Türkiye’de hızla popülerleşmiştir. İBS’in Türkiye’deki internet kullanıcılarına yönelik yaptığı araştırmaya göre “sanal gazetecilik” konusunda bilgi sahibi olanların oranı %82’ye, internetten gazete okuyanların oranı ise %60’lara ulaşmıştır. (Çakır, 2007)

“İnternet gazeteciliğinin gelişim süreci üç dönemde ele alınmaktadır. 1990’lı yıllarda başlayan, gazetecilerin içeriklerini geleneksel gazete için hazırladıkları ve gazetenin web sayfasına göre yeniden haberleri tasarladıkları devir, birinci dönemi; 1996-1997 yıllarında başlayan, gazetecilerin web sayfaları için özgün haber ürettikleri, okuyucunun çeşitli sınıflandırılmış haber ve enformasyona kendi seçimiyle etkileşimli bir şekilde ulaşabildikleri devir, ikinci dönemi; okuyucuların haberi sadece okuyup kalmadıkları, içine girerek üç boyutlu şekilde dolaşabildikleri devir, üçüncü dönemi oluşturmaktadır.” (Tokgöz, 2003: 81-82’den akt. Kacur ve Bostancı, 2012)

İnternet gazeteciliği temelindeki internet haberciliği, bazı özellikleri ile geleneksel gazeteciliğe benzese de, geleneksel gazeteciliğin önemli değişimler geçirmesine sebep olmuştur. (Bekiroğlu ve Kutlu, 2010). Birçok geleneksel medya kuruluşu ya kapanma yoluna gitmiş, ya da internet temelli teknoloji pratiklerine ve online haberciliğe yönelmiştir.

“Türkiye’de en fazla alternatif olma özelliği taşıyan alan internet gazeteciliği ya da internet haber siteleridir. Birçoğu “haber gözlemi” ve “haber eleştirisi” yapmalarına karşın, internet haber siteleri, aynı zamanda, ideal habercilik ölçütlerinin ne olması gerektiğine ilişkin de önemli ipuçları sunmaktadırlar. Haberlerin güncellenmesi ve hızlığı, diğer habercilik türlerine göre okuyucu-izleyiciyle karşılıklı etkileşim esasına dayalı oluşları ve düşük bir maliyetle iş yapmaya olanak sunmaları nedeniyle birçok avantajlara sahiptirler.” (Köse, 2007: 353’den akt. Tuğla, 2014: 311)

İnternet haberciliği popüleritesi ve kullanıcılara sağladığı hızlı ve çokça içerik ulaştırma, kitleyi haber sahibi yapma, yorum ve katkıya olanak tanıma olanaklarına karşın, beraberinde bazı etik sorunları da getirmektedir. Örneğin, içeriklerin hızlı yayılması sebebiyle gazeteci hemen haber yapma kaygısına

düşmekte ve yanlış ya da eksik haber yapabilmektedir. Bu şekilde gazetecilik mesleğinde bir prestij kaybı olmakta, gazeteci üzerinde bilmediği konularda uzmanlaşmak ya da iletişim teknolojilerine zorunlu olarak ayak uydurmak yönünde bir baskı hissetmektedir. Ayrıca internet haberciliği yapan online sitelerin hayatta kalmak için reklam almaları gerekmektedir. Siteler reklam aldıkları için haberle reklam bir süre sonra iç içe geçmekte ve aralarındaki ayırım kaybolmaktadır. Bu durum haber ile beraber internet haberciliğinin niteliğini de sorgulatmakta, beraberinde gazeteci kimliği ile gazeteciliğin geleceği noktasında kaygıları da getirmektedir.

Çalışmada incelenen kadın cinayeti haberleri internet haberciliğinde de geleneksel medyada olduğu gibi sıkça yer almaktadır. Geleneksel medyaya nazaran hızla haberleştirilen ve paylaşılan kadın cinayeti konulu haberlerin internet haberciliğinde nasıl sunulduğunu tespit etmek ve kadın cinayetlerinin internet haberciliğinde nasıl betimlendiğini anlamak adına www.posta.com.tr'de yayınlanan kadın cinayeti haberleri içerik analizi yöntemi ile aşağıda ayrıntılı olarak analiz edilmiştir.

“www.posta.com.tr”de YAYINLANAN KADIN CİNAYETLERİ HABERLERİNİN İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ: AMAÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, kadın cinayeti haberlerinin internet haberciliğinde nasıl sunulduğunun araştırılmasıdır. Kadın cinayeti konulu haberlerin internet haberciliğinde nasıl sunulduğunu analiz etmek adına, www.posta.com.tr'de yayınlanan haberlerin incelendiği bu çalışmada, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Posta Gazetesi'nin resmi internet sitesi olan www.posta.com.tr'de 01.04.2011 ile 30.04.2014 tarihleri arasında yayınlanan kadın cinayeti konulu haberler toplanarak içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmada incelenen haberlere söz konusu internet sitesinin detaylı arama kısmında 3.sayfa, Türkiye ve yaşam kullanılarak; “kadın cinayeti” anahtar kelimesi taratılarak erişilmiştir. Bu yol ile toplam 466 içerik elde edilmiştir. Bu içeriklerden kadın cinayeti konulu rastgele seçilen 151 haber incelenmiştir. Konu ile ilgili köşe yazıları çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Krippendorff'a göre (2004: 18) içerik analizi; metinlerle birlikte kullanıldıkları bağlamlara ilişkin anlamlı ve geçerli çıkarımlar yapabilmeye olanak sağlayan bir araştırma metodudur. İçerik analizi, bir metin içindeki belli nitelik ya da kategorilerin görülme sıklığını tespit etme ve saymayı amaçlamaktadır. (Çebi, 2003: 55) İçerik analizi iletilerin, açık ve görünen içeriğine objektif, ölçülebilir ve doğrulanabilir bir açıklama getirebilmek adına kullanılmaktadır. (Fiske, 1990: 176'den akt. Tanyıldızı ve Karatepe, 2011: 62) “İçerik analizi teknikleri, bir söylemi anlamada ve yorumlamada özne tekniklerden kurtulmayı sağlamak amacını taşımaktadır. İçerik analizi tekniklerinin ortak paydası, çıkarsama/çıkartım esasına dayanmaktadır.” (Bilgin, 2006: 1)

Öznesi röportajlar, haberler, televizyon ve radyoda yayınlanan programlar, reklamlar, çizgi filmler, grup tartışma ve görüşmeleri, afişler, hatta fotoromanlar ve kartpostallar gibi farklı tarzlardaki iletişim biçim ve süreçleri olan içerik çözümlemesi, eldeki malzemenin yalnızca ilk bakışta göze çarpan içeriğine yani görünüme değil, aksine görünenin arkasındaki anlama odaklanır. Yani içerik analizi bir metnin konu ve muhtevatını “birincil okumayla” incelerken, bağlam dokusunu da “ikincil okumayla” inceler. (Mayring 2009: 2'den akt. Gürel ve Alem, 2010: 336) Bu bağlamda içerik analizi için anlam kadar bağlam olgusunun da bir hayli önemli olduğu görülür.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Kadın cinayeti haberlerinin internet haberciliğinde sunumunu ele alan bu çalışmanın evrenini, kadın cinayeti haberleri oluşturmaktadır. Söz konusu evren içerisinden seçilen ve örneklem olan Posta Gazetesi resmi internet sitesi www.posta.com.tr'de yayınlanan kadın cinayeti konulu haberler ise içerik uygulanan analizi kapsamında araştırmanın birimini oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMA KATEGORİLERİNİN OLUŞTURULMASI

Çalışmada içerik analizi kapsamındaki sınıflandırma sistemi özgün olarak oluşturulan 4 değişken üzerine bina edilmiştir. Söz konusu değişkenler; “İçerikleri oluşturan formatlar”, “haberlerin yayın yılları”, “haberlerde işlenen temalar”, ve “haberlerde kimlik sunumu (fail ve mağdur açısından)” şeklindedir ve kodlama cetveli ile araştırma sorularıyla desteklenerek tablolştırılmıştır. İçerik

analizinin uygulanması için sınıflandırma sistemine paralel şekilde hazırlanan kodlama cetvelinde kategoriler de şöyle oluşturulmuştur:

- ◆ İçerikleri Oluşturan Formatlar: Haber ve Fotoğraf.
- ◆ Haberlerin Yayın Yılları: 2011, 2012, 2013 ve 2014 (İlk 4 ayı).
- ◆ Haberde geçen konular: Haberde geçen konular, haberlerin araştırmacı tarafından kodlama öncesinde okunması ile haberlerden türetilmiştir. Bu anlamda araştırma kapsamında, 11 konu tespit edilmiş ve kodlama da bu şekilde yapılmıştır.(Bkz. Tablo 3)
- ◆ Haberlerde Kimlik Sunumu: Haberlerde kimlik sunumu kodlama işlemi öncesinde haberlerin tek tek okunması ile belirlenmiş ve Fail Kimliği Sunumu (Yakınlık Kategorisine Göre Toplam 10 kategori) ile Mağdur Kimliği Sunumu (Kadın Kimliği Sunumu-Yaş Kategorisine Göre Toplam 6 Kategori) şeklinde ele alınmıştır. Oluşturulan kimlik kategorileri Posta Gazetesi'nde yer alan haberlerde hangi ifade ile geçiyor ise o şekilde verilmiş, öznel bir nitelendirme yapılmamıştır. (Bkz. Tablo 4 ve Tablo 5)

İçerik analizinin güvenilir olması adına içerik evreninden bir alt örneklemin farklı kodlayıcılara kategorize etmeleri için sunulması gerekmektedir. Atabek'e göre, (Yalın v.d., 2012: 233) eğer aynı incelemede tekrarlanan ölçümler benzer kanaat veya neticelere sebep oluyorsa ancak güvenilirlikten söz edilebilir. (Yalın v.d., 2012) Bu anlamda bu çalışmada da üç kodlayıcı belirlenmiş, kodlayıcılardan çalışmada incelenen tarih aralığında www.posta.com.tr'de yer alan kadın cinayeti konulu 151 haberi kodlama cetveli ışığında kategorize etmeleri talep edilmiştir. Kategori cetvelindeki değişkenler okunan 151 haber adına kodlayıcılarca aynı şekilde kategorize edilmiştir. Bu sebepten, araştırmanın güvenilir olduğu varsayılmış, elde edilen veriler SPSS programı ile işlenmiştir. Çalışmada içerik analizi yapabilmek adına kategoriler oluşturulduktan sonra özgün soru kategorileri de oluşturulmuş ve sorular kodlama cetveli ile desteklenmiştir. Çalışmada incelenen dönemde www.posta.com.tr'de yayınlanan kadın cinayeti konulu haberler incelenerek araştırılan sorular şu şekildedir:

- ◆ www.posta.com.tr'de yayınlanan kadın cinayetleri konulu haberler hangi içerik formatları ile verilmiştir?
- ◆ 01.04.2011 – 30.04.2014 tarih aralığında çalışmada incelenen haberlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- ◆ Çalışmada incelenen haberlerde hangi temalar (konular) işlenmiştir?
- ◆ www.posta.com.tr'de fail kimliği (yakınlık kategorisine göre) nasıl sunulmuştur?
- ◆ İnternet sitesinde mağdur (öldürülen kadın) kimliği (yaş kategorisine göre) sunumu nasıldır?

www.posta.com.tr'de 01.04.2011 ile 30.04.2014 tarihleri arasında kadın cinayetleri konulu yayınlanan içeriklerden toplam 151 tanesi bu çalışmada incelemek üzere seçilmiştir. Çalışmada incelenen kadın cinayetleri konulu haber sayısı 151 iken, incelenen haberlerde kullanılan fotoğraf sayısı ise 209 olarak tespit edilmiştir. Söz konusu haber ve fotoğraf sayıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. (Tablo 1)

Tablo 1. www.posta.com.tr’de Yayınlanan ve Çalışmada İncelenen Kadın Cinayeti Konulu Haberlerin Hangi İçerik Formatları İle Verildiği

Web Sitesi	Çalışmada İncelenen Haber Sayısı	Fotoğraf Sayısı
www.posta.com.tr	151	209

Web sitesinde çalışmada incelenen dönemde yayınlanan fotoğraf sayısının haber sayısından fazla olması, bazı haberlerin birden çok fotoğraf ile yayınlanmasından kaynaklanmaktadır. Bazı haberlerde birden çok fotoğraf kullanılması editöryal bağlamda habere atfedilen önemin bir göstergesi olarak da yorumlanabilir.

www.posta.com.tr’de 01.04.2011 ile 30.04.2014 tarihleri arasında kadın cinayetleri konulu yayınlanan toplam 151 haberin; 32’sinin (% 21,19) 2011 yılında, 23’ünün (%15,24) 2012 yılında, 66’sının (%43,70) 2013 yılında, 30’unun (%19,87) ise 2014 yılında (yalnızca ilk dört ayı içinde-Nisan ayı dahil) yapıldığı gözlenmiş ve aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. (Tablo 2)

Tablo 2. 01.04.2011 – 30.04.2014 Tarih Aralığında www.posta.com.tr’de Yayınlanan ve Çalışmada İncelenen Haberlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yayınlanan Haber Sayısı	Oran
2011	32	% 21,19
2012	23	% 15,24
2013	66	% 43,70
2014 (Yalnızca İlk Dört Ayı)	30	% 19,87
Toplam	151	%100

Görüldüğü üzere www.posta.com.tr’de, çalışmada incelenen dönem içerisinde kadın cinayeti konulu haberlerin 66 haber ile en fazla 2013 yılında yayınlandığı, söz konusu içerikteki haberlerin en az ise 23 haber ile 2012 yılında yayınlandığı gözlenmiştir.

Bu durum ve 2014 yılının yalnızca ilk dört ayında bile sayısı 30’u bulan kadın cinayetlerinin 2010 yılından beri hızla arttığının bir tespiti olarak yorumlanabilir. Bununla birlikte söz konusu durum kadın cinayetlerine medyanın attığı önemin de arttığını bizlere gösterir.

www.posta.com.tr’de çalışmada incelenen tarih aralığında haberlerin temalara göre dağılımını tespit etmek adına; “boşanma” “cinnet”, “gasp”, “kıskançlık”, “karşılıksız aşk”, “namus”, “nefret”, “nedeni belirsiz”, “töre”, “tartışma” ve “tecavüz” olmak üzere toplam 11 kategori oluşturulmuştur. Bu kategorilere göre yapılan incelemede www.posta.com.tr’de kadın cinayetleri temalı haberlerin en fazla 26 haber ile nedeni belirsiz, 24 haber ile kıskançlık ve 21 haber ile boşanma temalarında verildiği, söz konusu temaları 20’şer haber ile tartışma ve tecavüz konularının izlediği gözlenmiştir. İnternet sitesinde en az işlenen temalar ise 1’er haber ile gasp ve namus temaları olmuştur. (Tablo 3) Söz konusu haberlerin kategorilere göre dağılımı aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 3. www.posta.com.tr’de Yayınlanan ve Çalışmada İncelenen Kadın Cinayeti Haberlerinde İşlenen Temalar

Konular	Yayınlanan Haber Sayısı	Oranı
Boşanma	21	% 13,90
Cinnet	11	% 7,28
Gasp	1	% 0,66
Kıskançlık	24	% 15,89
Karşılıksız Aşk	14	% 9,27
Namus	1	% 0,66
Nefret	4	% 2,64
Nedeni Belirsiz	26	% 17,26
Töre	9	% 5,96
Tartışma	20	% 13,24
Tecavüz	20	% 13,24
Toplam	151	% 100

Yukarıda verilen tablodan anlaşılabacağı üzere www.posta.com.tr’de haberleştirilen ve işlenen kadın cinayetleri Türkiye’de kıskançlık ve boşanma gerekçeleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu durum Türkiye’de kadına aslında büyük önem atfeden ve onu kutsal sayan aile yapısı temelinde benimsenen toplumsal değerlerin toplumun bazı bireyleri tarafından yanlış yorumlandığının bir göstergesidir.

www.posta.com.tr’de çalışmada incelenen tarih aralığında haberlerde fail kimliğinin sunumunu tespit etmek için; “eş”, “eski eş”, “eski sevgili”, “hırsız”, “seri katil”, “sevgili”, “yabancı (mağdur tarafından tanınmayan kimse)”, “1. derece yakın”, “2.derece yakın” ve “kimliği belirsiz” olmak üzere toplam 10 adet yakınlık kategorisi belirlenmiştir. Tüm bu kategorilere göre yapılan incelemede www.posta.com.tr’de kadın cinayeti konulu haberlerde fail kimliği sunumunun en fazla eş (40 haber ile) ve yabancı (mağdur tarafından tanınmayan kimse-25 haber ile) kimlikleri ile verildiği gözlenmiştir. Fail kimliğinin yakınlık kategorisine göre sunumu aşağıdaki tabloda şöyle özetlenmiştir: (Tablo 4)

Tablo 4. www.posta.com.tr’de Fail Kimliğinin Sunumu

Yakınlık Kategorisi	Haber Sayısı	Oranı
Eş	40	% 28,85
Eski Eş	10	% 6,62
Eski Sevgili	12	% 8,94
Hırsız	1	% 0,66
Seri Katil	3	% 1,98
Sevgili	15	% 9,93
Yabancı (Mağdur Tarafından Tanınmayan Kimse)	25	% 13,24
1. Derece Yakın	13	% 8,60
2. Derece Yakın	16	% 10,59
Kimliği Belirsiz	16	% 10,59
Toplam	151	% 100

Yukarıda belirtilen tablo bağlamında ayrıca internet sitesinde yer alan haberlerde faillerin en az 1 haber ile hırsız ve 3 haber ile seri katil kimlikleri ile sunulduğu da gözlenmiştir. Görüldüğü gibi, Türkiye’de www.posta.com.tr’nin internet haberlerine yansıyan kadın cinayetleri en fazla eş ya da mağdur kadın tarafından tanınmayan kimsece işlenmiştir. Bu durum yine çoğu kez erkeğin gerisinde

konumlandırılan kadına toplumsal konum bağlamında büyük önem atfeden toplumsal yapının bazı norm ve değerlerinin yanlış yorumlandığının bir tespitidir.

Çalışma kapsamında mağdur kimliğinin (öldürülen kadın) sunumunu tespit edebilmek adına “18-25” yaş, “25-35” yaş, “35-45” yaş, “45-55”, “55-65” ve “65 ve üstü” yaş ile “belirtilmemiş” yaş kategorileri de belirlenmiştir. Kategorilerin bu şekilde oluşturulması çalışma öncesi incelenecek haberlerin okunması referans alınarak yapılmıştır.

www.posta.com.tr’de çalışmada incelenen tarih aralığında haberlerde mağdurların yani kadınların kimliğinin yaş kategorisine göre sunumunu tespit etmek için oluşturulan kategorilere göre; www.posta.com.tr’de en fazla 42 haberle 25-35 yaş arasındaki kadın katli ile ilgili haberlerin yayımlandığı gözlenmiştir. Buna karşın 65 ve üstü yaş kadın cinayetleri sitede 5 haberle en az sayıda yer almıştır. Ayrıca sitede, 55-65 yaş arası kadın cinayeti haberi yayınlanmamıştır. Söz konusu gözlem aşağıdaki tabloda özetlenmiştir: (Tablo 5)

Tablo 5. www.posta.com.tr’de Mağdur Kimliğinin (Öldürülen Kadın) Sunumu

Yaş Kategorisi	Haber Sayısı	Oranı
18-25 yaş	35	% 23,17
25-35 yaş	42	% 27,81
35-45 yaş	29	% 19,20
45-55 yaş	8	% 5,29
55-65 yaş	0	% -
65 ve üstü yaş	5	% 3,34
Belirtilmemiş	32	% 21,19
Toplam	151	% 100

Görüldüğü üzere, kadın cinayetlerinde genellikle 25 ile 35 yaş arası genç kadınlar hedef alınmış, bu çalışmada da ele alınan çeşitli gerekçeler ile katledilmişlerdir. Boşanma, kıskançlık ve namus gibi olgulara temellenen sözde gerekçeler bir anne, evlat ve eş olan kadını hayattan koparma hususunda adeta referans alınmıştır. “Namusa helal getirmek” olarak yorumlanan bazı durum ve olaylar da yine söz konusu kimselerce kimi zaman işlenen cinayetin dayanak noktası olmaktadır. Bu durum Türkiye’de kadın ve toplumsal yapı kavramlarının bir kez daha sorgulanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Söz konusu durum ayrıca kadının yaşam hakkının birileri tarafından belirlenmesi, çizilmesi sorunsalı üzerine de düşünmelidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1980’den beri hızla gelişen iletişim teknolojilerine paralel güç kazanan iletişim teknolojileri internet boyutu ile bireyleri habere daha da yaklaştırmakta, haber ile birey arasında bir mesafe bırakmamaktadır. Birey istediği her an istediği her yerden internet haberciliği yapan kuruluşlar ya da haber siteleri aracılığı ile habere erişebilmektedir. Bu durum geleneksel medya için de bir kriz ve dönüşüm niteliğindedir. Çünkü internet haberciliğine atfedilen büyük önem ve gösterilen ilgi ile birçok geleneksel gazetenin tirajlarında önemli düşüşler olmuş, birçok gazete kapanmış ve çalışanlar işsiz kalmış, gazetecilik sektörü bazılarına göre büyük bir krize girmiştir. Bunun dışında geleneksel gazeteler ve gazeteciler iletişim alanındaki bu dönüşüme basılı gazetelerin yanı sıra gazetelerinin internet haberciliği yapan web sitelerini de kurarak söz ayak uydurma yoluna gitmiştir. Fakat bu durum bazı çevrelere göre beraberinde gazetecilikte bir prestij kaybı ile haber olgusunun profesyonelliğine zarar geleceği korkularını da getirmiştir.

Sonuç olarak tüm bu tartışma ve öngörülere karşın, internet haberciliği geleneksel medya karşısında her geçen gün daha da hız ve önem kazanarak, haberi bireylere bir adım daha yaklaştırmaktadır. Bu çalışmada da görülmüştür ki geleneksel medyada olduğu gibi, internet medyasında da tüm suç ve cinayet haberleri gibi kadın cinayeti haberleri de sıkça yer almaktadır. Bu durum aslında son dönemde Türkiye’de artan kadın cinayeti haberlerinin toplumsal bir yansımasının da gözler önüne serilmesi niteliğindedir. İnternet haberciliğinde de söz konusu cinayetler geleneksel medyada olduğu gibi hemen her gün yer almakta, geleneksel medyadan farklı olarak hızla kitlelere ulaşmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmada popüler basın arasında en çok satan gazete olduğu varsayılan Posta Gazetesi’nin internet haberciliği yapan ve resmi internet sitesi olan www.posta.com.tr’de de fazla sayıda kadın cinayeti haberinin yayınlandığı gözlenmiştir.

Çalışma sonucunda görülmüştür ki; www.posta.com.tr’de yayınlanan kadın cinayeti konulu haberler en çok boşanma, kıskanma ya da nedeni belirsiz temaları ile verilmiştir. Bu tespit aslında Türkiye’de işlenen kadın cinayetlerinin sosyolojik ve psikolojik açıdan incelenmesi gerekliliğine işaret etmektedir. Buna karşın www.posta.com.tr’de yayınlanan haberlerde namus ve töre temasının az sayıda oluşu Türkiye’de işlenen kadın cinayetlerinin genellikle kıskançlık, töre ya da namus gerekçesiyle işlendiği varsayımına ters düşer niteliktedir. Fakat bu çalışmada görülmüştür ki Türkiye’de işlenen kadın cinayetlerinin en az hırsız ya da seri katil tarafından işlenmesi ataerkil toplumsal yapı ile kültürel kodlanışların işaret ettiği kıskançlık, töre ve namus önyargılarını doğrular niteliktedir. Çünkü çalışma kapsamında incelenen haberlerde kadınların en fazla kıskançlık ve boşanma gerekçesi ile eşleri, sevgilileri ya da 1.derece yakınları tarafından katledildikleri gözlenmiştir. Ayrıca çalışmada incelenen haberlerde öldürülen kadınların genellikle 25-35 yaş arasındaki genç kadınlar olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla buradan hareketle www.posta.com.tr’de yayınlanan haberlerde kadına yönelik şiddet konusunda genellikle genç kadınların hedef alındığına işaret edildiği söylenebilir. Bununla birlikte www.posta.com.tr’de yayınlanan kadın cinayeti konulu haberlerde çok sayıda fotoğraf kullanımının da haberlerin retoriğini güçlendirmek için kullanıldığı varsayılmıştır. Son olarak www.posta.com.tr’de kadın cinayeti konulu haberlerin en az 2012, en fazla ise 2013 yılında verildiğinin gözlenmesi ve www.posta.com.tr’de henüz 2014 yılının yalnızca ilk dört ayında bile kadın cinayeti konulu haber sayısının 30’a ulaşmış olması Türkiye’de kadın cinayetlerinin her geçen yıl hızla arttığının bir tespiti olarak yorumlanabilir.

Neticede ister geleneksel, ister internet medyası olsun, habercilik anlayışının teknolojik gelişmelere paralel ilerlediği bir dönemde haberlerin hızından çok, niteliğini göz önünde bulundurmaları biri gereklilik halini almıştır. Bununla birlikte medyanın toplumu aydınlatma ve yönlendirme konusundaki sorumluluğunun önemli olduğunu unutmaması ve bu anlamda haberlerinde fail, mağdur ya da toplum açısından infial yaratıcı içeriklerden kaçınması, olayları öznel bir şekilde yorumlamaması gerekmektedir.

Kadın cinayeti konusunda da sosyal sorumluluğunun gereğini söz konusu olayları sıkça haberleştirerek yerine getiren internet medyasının toplumun dezavantajlı kesimlerinin ya da mağdurların sunumunu nesnel bir şekilde yapması, haberlerinde olumsuz bazı durumlara özendirici ya da onları meşrulaştırıcı içeriklerden uzak durması gerekmektedir. Ayrıca internet haberciliği yapan kuruluşların internet haberciliğinin en önemli unsurlarından olan hız ve çabukluk adına nitelikli haber yapmaktan uzaklaşmaması, olay ve taraflarını doğru yorumlaması da bir başka zorunluluk olarak ortadadır.

KAYNAKLAR

BAĞLI, Mazhar, (2008), “Töre ve/veya Namus Adına Cinayet İşleyen Suçlu ve Zanlıların Sahip Oldukları Toplumsal Değer Yapıları, Aile İlişkileri ve Kişilik Özellikleri İle Bunların Sosyoekonomik Analizine İlişkin Bir Araştırma”, Proje No: 106K360 (TUBİTAK’ın 2006 Eylül Dönemi projeleri kapsamında desteklenmiştir.), Diyarbakır.

BEKİROĞLU, Onur & KUTLU, Tezcan, Özcan, (2010), “Türkiye’de Yurttaş Gazeteciliği Bağlamında İnternet Haberciliği: Bianet Örneğinde Kentsel Dönüşüm Projesiyle İlgili Haberlerin Analizi”, Selçuk İletişim Dergisi, 6, (2), s. 254-269.

BİLGİN, Nuri, (2006), Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar, Siyasal Kitabevi, Ankara.

ÇAKIR, Hamza, (2007), “Geleneksel Gazetecilik Karşısında İnternet Gazeteciliği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 22/1, s.123-149.

ÇEBİ, S. Murat, (der./çev.), (2003), İletişim Araştırmalarında İçerik Çözümlemesi, Alternatif Yayınları, Ankara.

DAVIES, Pamela, FRANCIS, Peter & GREER, Chris, (2007), Victims, Crime and Society, SAGE Publications Ltd.

GÜREL, Emet & ALEM, Jale, (2010), “POSTMODERN BİR DURUM KOMEDİSİ ÜZERİNE İÇERİK ANALİZİ: SIMPSONLAR”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Volume 3/10 Winter, s. 332-347.

İŞİK, Ruşen & UĞURLU, S. Nuray, (2009), “Namusa ve Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Öğrenci Örneklemiyle Geliştirilmesi”, Türk Psikoloji Yazıları, 12 (24), s.16-24.

İNCİ, H. Ülkü, (2013), “Basında Yer Alan Namus Cinayetlerinin Sosyolojik Analizi”, Karabük Üniversitesi Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, Vol. 2, No 3, s. 282-296.

KACUR, Mustafa & BOSTANCI, Mustafa, (2012), “İnternet Gazeteciliği: Kayseri’deki Yerel Gazetelerin İnternetteki Görünümleri Üzerine Bir Analiz”, Tarih İçinde Kayseri Basını, Palet Yayınları, Konya, 297-427.

KHOM, A. Steven, (2009), Naming, Shaming and Criminal Justice: Mass-mediated Humiliation as Entertainment and Punishment, CRIME MEDIA CULTURE, Reprints and permissions: <http://www.sagepub.co.uk/journalsPermissions.nav>, ISSN 1741-6590, Vol 5(2): 188–205.

KIZMAZ, Zahir, (2006), “Şiddetin Sosyo-Kültürel Kaynakları Üzerine Bir Yaklaşım”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 16, Sayı: 2 s.247-267, ELAZIĞ.

KRIPPENDORFF, Klaus (2004), Content Analysis: An Introduction To Its Methodology, New York, Sage Publication.

NALÇAOĞLU, Halil, (2005), “Medya ve Toplum İlişisini Anlamak Üzerine Bir Çerçeve, ALANKUŞ, Sevda, (der), *Habercinin El Kitabı Medya ve Toplum* içinde, IPS İletişim Vakfı Yayınları.

ÖZBEK, Belgizar, (2011), “CİNAYET İŞLEYEN KADINLARDA DİN ALGISI ANKARA KADIN KAPALI CEZAEVİ ÖRNEĞİ”, T.C. ANKARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ (DİN PSİKOLOJİSİ) ANABİLİM DALI Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

SUĞUR, Serap, (2006), Toplumsal Yasamda Kadın, Eskişehir: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

ŞİMŞEK, Hatice, (2011), “Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi: Türkiye Örneği”, DEU Tıp Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 2, s.119-126.

TAHİNCİOĞLU, Y. Nevin A, (2010), “Namusun ve Namus Cinayetlerinin Cinsiyet Eşitsizlikleri Bağlamında Analizi” *Kültür ve İletişim*, 13(2) s. 131-158.

TANYILDIZI, İ. Nural & KARATEPE, Selma, (2011), “Siyasi Partilerin Gazetelerde Yer Alan Kamuoyunu Bilgilendirme Çalışmalarının Halkla İlişkiler Açısından İncelenmesi: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri”, *Akademik Yaklaşım Dergisi*, Cilt 2, Sayı 1, s. 56-73.

TUĞLA, Kader, (2014), “Türkiye’de İnternet Geleneksel Medyadan Daha Demokratik ve Alternatif Bir Haber Ağı Sunuyor Mu: T24 Örneği”, *Global Media Journal: TR Edition* 4 (8), s.305-324.

YURDİGÜL, Yusuf & ZİNDEREN, İ. Etem, (2012), “Yeni Medyada Haber Dili (Ayşe Paşalı Olayı Üzerinden Geleneksel Medya ve İnternet Haberciliği Karşılaştırması)”, *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication – TOJDAC*, Volume 2, Issue 3, s.81-91.